

PARKVILLA

VERDIEPINGSTRAJECT LIEFDE IN DE MUZIEK

WAT IS JOUW VERHAAL?

Parkvilla
Park Rijnstroom

Cornelis Geellaan 2
Alphen aan den Rijn

Telefoon 0172 - 49 37 37
educatie@parkvilla.nl | www.parkvilla.nl

Over dit project

Wat is CmK?

CmK staat voor Cultuureducatie met Kwaliteit. CmK is een regeling waarbij de overheid extra geld beschikbaar stelt voor scholen om cultuureducatie te waarborgen en uit te voeren binnen de school. Denk aan erfgoededucatie, muzieklessen, kunstvakken vakoverstijgend en projectgericht onderwijs. Cultuurcentrum Parkvilla is penvoerder en coördineert projecten i.s.m. andere culturele organisaties of organiseert projecten zelf.

Het verdiepingstraject *Liefde in de muziek* sluit aan op de voorstelling *De Barbier* van de Nieuwe Muziekschool Alphen (NMSA). In samenwerking met Het Cultuurpalet heeft de NMSA deze voorstelling aangeboden voor groep 6 van de basisschool. In de lesbrief die bij *De Barbier* hoort, hebben de kinderen kennis gemaakt met de muziek die ze in de voorstelling gehoord hebben.

Na het bezoeken van de voorstelling, gaan de groepen in dit verdiepingstraject verder in op het thema *Liefde in de muziek*. Want hoe hoor je liefde eigenlijk terug in muziek? Zijn daar regels voor? De groepen krijgen drie muzieklessen van een vakdocent die naar de school komt. De eerste les gaat over liefde in de Nederlandstalige muziek, waar de kinderen een lied leren en hier vervolgens zelf een nieuwe tekst bij gaan verzinnen. De tweede les gaat over liefde in de Klassieke muziek, waarbij meerdere muziekstukken beluisterd gaan worden, en in de derde les gaan de kinderen aan de slag met het maken van een medley van verschillende popliedjes die over liefde gaan. In alle drie de lessen gaan de groepen actief met de bijbehorende muziek aan de slag en komen verschillende domeinen van het muziekonderwijs aan bod, zoals zingen, luisteren en creëren/componeren.

In deze lesbrief is de uitwerking van de drie verdiepende lessen te vinden. Dit verdiepingstraject wordt in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit aangeboden door Parkvilla in samenwerking met Cultuurpalet en de Alphense Muziekschool.

Het bezoek aan het theater en het bezoek van de vakdocent op school is bekend bij de cultuurcoördinator.

De voorstelling *De Barbier* vindt plaats in theater Castellum 3 en 4 april. Info: www.cultuurpalet.nl

Les 1: Liefde in de Nederlandstalige muziek

<i>Duur van de les</i>	50 minuten
<i>Benodigdheden</i>	Digibord/box, muziekfragment via YouTube, liedtekst, begeleidingstrack
<i>Korte beschrijving</i>	De kinderen leren een Nederlandstalig lied over liefde en gaan vervolgens in groepjes aan de slag om een deel van dit lied te voorzien van een nieuwe, zelfbedachte tekst.

Introductie

Tijdsduur: 10 minuten

- Bespreek met de klas op welke manieren liefde terug kan komen in muziek:
 - o In de titel
 - o In de liedtekst
 - o In de muzikale parameters
- Bespreek ook de onderwerpen die aan bod komen in liedjes over liefde. Gaat het altijd over verliefd zijn, of kan het juist ook over liefdesverdriet gaan? Of over de liefde tussen een ouder en kind? Over de liefde voor bijvoorbeeld een stad of land?

Kern

Tijdsduur: 30 minuten

- De kinderen leren een deel van het lied 'Ik heb je lief' van Paul de Leeuw zingen. Beluister het origineel van het lied (<https://www.youtube.com/watch?v=ppIhyxL10dQ>) of zing het lied voor. Deel de liedteksten uit of laat deze op het digibord zien. Leer de kinderen het lied vervolgens aan door onderstaande stappen te volgen:
 - Stap 1: Luister het refrein en lees de tekst mee.
 - Stap 2: Zing het refrein zo zachtjes mee, dat je de docent nog kunt horen. Controleer zelf of je al de juiste melodie zingt.
 - Stap 3: Zing het refrein met meer volume mee.
 - Stap 4: Zing het refrein zonder de docent. De docent controleert of de melodie en tekst juist wordt gezongen. Is dit niet het geval? Herhaal stap 2 en 3. Is dit wel het geval? Ga verder met stap 5.
 - Stap 5: Herhaal bovenstaande vier stappen met de coupletten.
- De kinderen gaan nu een stukje van dit lied vervangen door nieuwe tekst, die ze zelf gaan bedenken. Maak groepjes van 3 of 4 kinderen. Leg uit waar je rekening mee moet houden als je een nieuwe tekst op een bestaande melodie gaat schrijven: Om de nieuwe tekst goed te laten passen op de al bestaande melodie, is het belangrijk dat het aantal lettergrepen van de nieuwe tekst overeenkomt met het aantal lettergrepen van de oude tekst. Let er hierbij ook op dat de klemtoon op een logische plek ligt. Leg vervolgens de opdracht uit:
 - o Kies welk deel van het lied je gaat herschrijven, een couplet of het refrein.
 - o Het onderwerp voor jullie nieuwe lied wordt liefde, maar daarmee kan je natuurlijk nog alle kanten op. Maak een woordweb om ideeën te verzamelen.
 - o Kies een van de ideeën en bedenk de hoofdlijnen van het verhaal dat jullie willen vertellen met het lied.
 - o Begin met het uitschrijven van de eerste zinnen. Plak de zinnen ook meteen op de melodie. Klopt het bij elkaar?
 - o Oefen jullie nieuwe lied op de begeleidingstrack.

Afsluiting

Tijdsduur: 10 minuten

- Tijd om aan elkaar te laten horen wat er bedacht en gemaakt is! De nieuwe liedjes worden gepresenteerd aan de rest van de klas. Elk groepje zingt hun zelfbedachte tekst mee met de begeleidingstrack.

Liedtekst 'Ik heb je lief' van Paul de Leeuw

`k Weet niet of je zit te wachten
Op een vriendelijk woord van mij
Als ik jou oproep in gedachten,
Maakt me dat veel beetjes blij
Voel het als ik jou zie zitten
Als ik je alleen maar ruik
't Zit in honderdduizend vlinders
Die zoet zweven in m'n buik

`k Heb je lief, m'n hele leven
't Is veel meer dan 'houden van'
't Is alsof je in m'n bloed zit
Ik zonder jou niet leven kan
Jouw mooie ogen doen me smelten
't Zet me zo in vuur en vlam
Ik voel het enkel bij jouw aanblik
Ik krijg het ook van Rotterdam

`k Heb je lief
`k Heb je lief
`k Heb je lief
Wat moet ik zonder jou
't Zijn vier hele kleine woordjes
En al maakt je dat een beetje bang
`k Heb je lief
Vier jaargetijden lang

`k Voel het vaak als jij opstaat
Of na een zomerse bui
Ik word al week bij de gedachte
Jij die loopt in m'n lievelingstrui
't Is mijn hand die jij plots vastpakt
Als ik domweg naast jou fiets
't Komt ook, dat is nou het gekke
Zelfs door helemaal niets

`k Heb je lief
`k Heb je lief
`k Heb je lief
Wat moet ik zonder jou
't Zijn vier heel kleine woordjes
En al maakt je dat een beetje bang
`k Heb je lief
Veertien bloemencorso's lang

`k Heb je lief
`k Heb je lief
`k Heb je lief
Wat moet ik zonder jou
't Zijn vier hele kleine woordjes
En al maakt je dat een beetje bang
`k Heb je lief
Duizend en één nachten lang

Les 2: Liefde in de Klassieke muziek

<i>Duur van de les</i>	50 minuten
<i>Benodigheden</i>	Digibord/box, muziekfragmenten via YouTube, achtergrondinformatie
<i>Korte beschrijving</i>	Er worden klassikaal meerdere muziekstukken beluisterd. De eerste wordt besproken, bij de tweede wordt een tekening gemaakt en bij de derde maken de kinderen een levend schilderij.

Introductie

Tijdsduur: 10 minuten

- Beluister klassikaal het stuk 'Salut d'Amour' van Edward Elgar, <https://www.youtube.com/watch?v=9E6b3swbnWg>, en bespreek deze met de kinderen. Benoem nog niet hoe het stuk heet of waar het over gaat, dit kan eventueel na het bespreken. Op het blad 'Achtergrondinformatie les 2' is informatie te vinden over de muziekstukken die gebruikt worden in deze les.
 - o Klinkt deze muziek romantisch? Zou het over de liefde kunnen gaan? Zo ja, waar komt dat door?
 - o Bespreek een aantal muzikale parameters. Welke vinden jullie passen bij muziek die over liefde gaat? Kort/lang, hoog/laag, hard/zacht, snel/langzaam, welke instrumenten?
 - o Kan een titel van een muziekstuk al bepalen welk verhaal jij erbij in je hoofd gaat zien?
- Beluister nu een stukje van 'Romeo & Juliet Balcony Scene' van Sergej Prokofjev, <https://www.youtube.com/watch?v=7WefUVqFnwc>, en deel ondertussen lege kladblaadjes uit. Je kunt ook wisbordjes gebruiken. Zet de muziek stop en vraag de kinderen om een tekening te maken over de muziek. Welk verhaal past bij de muziek? Wat zien ze voor zich? Waar past de muziek bij? Speel de muziek nogmaals vanaf het begin af tijdens het tekenen. Bespreek daarna een aantal van de tekeningen. Vertel ook hier niet vooraf hoe het stuk heet of waar het over gaat, achteraf kan dat eventueel wel.

Kern

Tijdsduur: 30 minuten

- Beluister een van de volgende drie muziekstukken:
 - o 'Wedding March' van Felix Mendelssohn Bartholdy https://www.youtube.com/watch?v=I7_m1om82o4
 - o 'Adagietto' uit Symphony no. 5 van Gustav Mahler <https://www.youtube.com/watch?v=wSdXXmrtt9w>
 - o 'Liebestraum no. 3' van Franz Liszt <https://www.youtube.com/watch?v=Y4XEPdYO5mM>
- Maak groepjes van 4 à 5 kinderen. De kinderen gaan in hun groepje bespreken welk verhaal of welke gebeurtenis ze in het muziekstuk horen. Dit gaan ze vervolgens uitbeelden in een levend schilderij: ze gaan zelf als standbeelden zo staan dat het de situatie uitbeeldt. Als één levend schilderij niet genoeg is, mogen ze er ook twee of drie maken die na elkaar getoond worden.

Afsluiting

Tijdsduur: 10 minuten

- De levende schilderijen worden aan elkaar gepresenteerd. Er komt steeds een groepje voor de klas die hun levend schilderij laat zien. De klas mag vervolgens raden welke gebeurtenis of welk verhaal er uitgebeeld werd.
- Tijd over? Herhaal de opdracht, maar nu met een van de andere twee muziekstukken.

Achtergrondinformatie bij les 2

Edward Elgar – Salut d'Amour

<https://www.youtube.com/watch?v=9E6b3swbnWg>

Salut d'Amour betekent zoveel als liefdesgroet. Dit stuk voor viool en piano schreef Edward Elgar als verlovingscadeau voor zijn verloofde Caroline Alice Roberts. Hij droeg het stuk op aan 'Carice', een samentrekking van de namen Caroline Alice, en de naam die zijn dochter later zal gaan dragen.

Gustav Mahler – Adagietto uit Symfonie nr. 5

<https://www.youtube.com/watch?v=wSdXXmrtt9w>

Gustav Mahler droeg de volledige vijfde symfonie op aan zijn vrouw Alma, maar het vierde deel genaamd 'Adagietto' schreef hij als een muzikale liefdesbrief aan haar. Je hoort een smachtende melodie vol verlangen, die eeuwig door lijkt te gaan, net als Mahlers liefde voor Alma. Niet het volledige orkest, maar enkel de strijkers en een harp spelen. Hierdoor klinkt het Adagietto heel intiem.

In 1971 werd dit stuk gebruikt in de film 'Dood in Venetië', waardoor het heel bekend werd, maar ook een heel andere lading kreeg.

Felix Mendelssohn Bartholdy – Wedding March

https://www.youtube.com/watch?v=l7_m1om82o4

De Wedding March komt uit het werk 'A Midsummer Night's Dream', dat bestaat uit 14 delen. Mendelssohn schreef dit werk naar aanleiding van het gelijknamige toneelstuk van Shakespeare. De Wedding March is misschien wel het bekendste deel en wordt vaak gebruikt op bruiloften.

Sergej Prokofjev – Romeo and Juliet Balcony Scene

<https://www.youtube.com/watch?v=7WefUVqFnwc>

Romeo and Juliet is een ballet van Prokofjev, gebaseerd op het gelijknamige toneelstuk van Shakespeare. Dit stuk muziek klinkt tijdens de balkonscène van Romeo en Juliet. Romeo heeft zich verstopt onder Juliet's balkon en hoort haar over hem praten. Als hij tevoorschijn komt, praten ze met elkaar en verklaren elkaar de liefde.

Franz Liszt – Liebestraum no. 3

<https://www.youtube.com/watch?v=Y4XEPdYO5mM>

Franz Liszt was componist en een virtuoos pianist. Hij schreef drie stukken genaamd 'Liebestraum', te vertalen als liefdesdroom. Alle drie de stukken zijn voor solopiano geschreven en zijn gebaseerd op een gedicht. Het gedicht bij dit derde stuk heet vertaald 'Oh, heb lief zolang als je kan'. Het is het meest gepassioneerde stuk van de drie, maar heeft ook iets triests, omdat het gaat over het kunnen verliezen van de liefde.

Les 3: Liefde in de popmuziek

<i>Duur van de les</i>	50 minuten
<i>Benodigheden</i>	Digibord/box, werkblad Four Chord Songs
<i>Korte beschrijving</i>	De kinderen leren een aantal korte stukjes uit Four Chord Songs die over de liefde gaan zingen. Vervolgens maken ze hier in groepjes een medley van.

Introductie

Tijdsduur: 5 minuten

- Bespreek met de klas hoe het thema Liefde in de popmuziek terugkomt. Welke onderwerpen/gebeurtenissen komen vaak aan bod in popliedjes over liefde? Zit het verhaal van een lied vooral in de tekst of ook in de muziek?

Kern

Tijdsduur: 35 minuten

- Vertel de kinderen dat ze een aantal korte stukjes uit liedjes gaan leren. Al die liedjes zijn zogenaamde 'Four Chord Songs', oftewel liedjes die met dezelfde akkoorden begeleid worden. De melodie en tekst is anders, maar de muziek erachter kan uitgewisseld worden. Deel het werkblad uit.
- Leer de kinderen de stukjes op het werkblad aan door middel van voor- en nazingen. Luister goed of de kinderen de tekst en melodie correct zingen. Bespreek en de vertaal de stukjes tekst samen met de kinderen.
- De kinderen gaan nu in groepjes een medley maken van de stukjes lied die op het werkblad staan. Maak groepjes van 4 à 5 kinderen. Leg de opdracht uit:
 - o Een medley is een aaneenschakeling van fragmenten van liedjes die achter elkaar worden gezongen. Jullie gaan dus met je groepje bedenken welke stukjes lied van het werkblad jullie willen gebruiken en in welke volgorde jullie deze achter elkaar gaan plakken. Je hoeft niet alle stukjes te gebruiken en je mag een stukje vaker dan één keer gebruiken. Noteer op het werkblad welke stukjes er in welke volgorde gebruikt gaan worden.
 - o Is de medley af? Oefen deze dan met elkaar, zodat jullie 'm samen kunnen zingen en straks voor de klas kunnen presenteren.

Afsluiting

Tijdsduur: 10 minuten

- Als afsluiting van de les worden de medleys aan elkaar gepresenteerd. Elk groepje zingt zijn medley voor de rest van de klas.

Werkblad Four Chord Songs

Maroon 5 – She Will Be Loved

I don't mind spending every day
Out on your corner in the pouring rain
Look for the girl with the broken smile
Ask her if she wants to stay awhile
And she will be loved
And she will be loved

James Blunt – You're Beautiful

My life is brilliant
My love is pure
I saw an angel
Of that I'm sure
She smiled at me on the subway
She was with another man
But I won't lose no sleep all night
Cause I've got a plan

Jason Mraz – I'm Yours

I won't hesitate no more,
no more, it cannot wait
I'm yours

U2 – With Or Without You

With or without you
With or without you
I can't live
With or without you

Elton John – Can You Feel The Love Tonight

Can you feel the love tonight

Alicia Keys – No One

No one, no one, no one
Can get in the way of what I'm feeling
No one, no one, no one
Can get in the way of what I feel for you, you, you
Can get in the way of what I feel for you

MUZIEK *Nieuwe*
SCHOOL
ALPHEN

